

No. 2, 2007 (Juni)

Kommentar

Økonomi, teknologi og ideologi avgjør nordiske public service-selskapers framtid

De nærmeste årene blir begivenhetsrike for de nordiske public service-selskapene. Utfordringene er mange: Håndtering av økonomi- og teknologiutvikling er de mest synlige. En rekke eksterne og interne utredninger er satt i gang, for å kaste lys over public service-selskapenes framtid. Utredningene gjelder også ideologien – innholdsproduksjonen.

Hva er de sterkeste drivkreftene for medieutviklingen? Markedets etterspørsel, politikernes vilje, teknologiske nyvinninger? Kompliserte spørsmål. Aktørene i mediemarkedene, politikerne og medieforskere forsøker stadig å finne svar.

Dominerende i debatten er spørsmål om hvordan de nordiske public service-selskapene (PS) skal dra nytte av teknologiutviklingen, og hvordan en offensiv strategi på dette området skal finansieres. Men hva skjer med PS-selskapenes ideologi i en konvergenstid? Ideologien vil jeg kort definere som overordnede retningslinjer for innholdsproduksjonen, der det settes søkelyset på PS-institusjonenes rolle som bredt anlagte demokrati-, identitets- og kulturbyggere, som også tar seg av minoritetenes behov.

Konvergensten driver utviklingen

Det hersker enighet om at konvergensten – sammensmelting av medieteknologier – nå er en drivende kraft for PS-utviklingen i Norden. Eksempelvis er kravet om at DR skal tilby public service-innhold på alle relevante teknologiske plattformer et av hovedpunktene i den nye public service-kontrakten mellom det danske Kulturministeriet og DR for perioden 2007-2010.

YLE skal ifølge strategiplanen YLE 2010 tilby produkter på alle plattformer, og være en ”kundeorientert finsk innholdsprodusent”, der ”mottagerne uavhengig av mottaksteknologi, tid og sted kan bruke innhold fra YLE”, sier sjef for YLEs research og strategiavdeling, Erja Ruohomaa, til Nordvisjonens Aktuelt.

”Under de seneste årene har omgivningen i vilken radio og TV i allmänhetens tjänst verkar ändrats drastiskt”, sier den svenske kulturministeren Lena Adelsohn Liljeroth i en pressemelding. En utreder skal innen utgangen av mai 2008 analysere om det er behov for forandringer av vilkårene for de tre svenske PS-selskapene (SVT, SR, UR) før neste avtaleperiode, som innledes 1. januar 2010. Avtaleperioden for de tre PS-selskapene ble kortet ned fra seks til tre år av den nye svenske regjeringen høsten 2006.

I Norge har regjeringen nylig levert en Stortingsmelding; Kringkasting i en digital fremtid, som blant annet har som utgangspunkt at NRKs nye tjenester skal være gratis. Regjeringen har sendt på høring et forslag til ny allmennkringkastingsplakat for NRK, med begrunnelsen at NRK-vedtektene "(ikke) reflekterer i tilstrekkelig grad den teknologiske og markedsmessige utviklingen på mediefeltet, men er først og fremst konsentrert om NRKs tradisjonelle virksomhet".

Lisensfinansiering gir økonomisk sikkerhet – og sårbarhet

De nordiske PS-selskapenes økonomi er fundert på lisensfinansiering, og debatten om lisensen (TV-avgiften) ruller stadig i de nordiske landene. Debatten har ytterligheter som "ikke bare PS-selskapene skal få lisensinntekter, inntektene bør deles ut til alle nasjonalt dekkende radio- og TV-selskaper" og "lisensen skal avskaffes, og ikke erstattes av andre inntektskilder basert på offentlige tilskudd."

I de ansvarlige politiske fora i Norden har debatten helst dreid seg om hvordan lisensen skal være utformet i en konvergenstid, for å kunne inkludere brukere av nye plattformer for mottak av PS-sendingene.

Islandske RÚV ble våren 2007 omorganisert til et statlig eid aksjeselskap, og den tradisjonelle lisensen erstattes av en øremerket skatt. Ved siste årsskifte ble lisensen gjenstand for endringer både i Danmark og Sverige. Mest omfattende i Danmark, der innehavere av både mobiltelefoner og PC-er som kan ta inn TV-sendinger skal betale lisens, i tillegg til ordinære TV-apparater. I Sverige er lisensplikten utvidet til å omfatte PC-er med TV-kort.

"Det er regeringens klare oppfattelse, at danskerne betaler nok i licens," sa kulturminister Brian Mikkelsen ifølge en pressemelding i april 2007. "Fordyrelsen af DR Byen skal ikke gå ud over licensbetalingerne i form af højere licens."

Uttalelsen gjaldt diskusjonen om public serviceselskapet DR skulle få sette opp lisensen (TV-avgiften) for å dekke noe av merkostnadene i forbindelse med bygging av det nye hovedkvarteret, DR Byen. Vinteren 2007 ble det klart at budsjettoverskridelsene ble på 1,7 milliarder DKK. Dette må DR dekke inn ved besparelser på nesten 300 millioner DKK i en fireårsperiode – noe som har ført til at flere hundre medarbeidere må gå fra stillingene og programproduksjonen minskes. Blant annet vil en rekke sentrale sportsbegivenheter (VM og OL) gå ut av DRs sendeskjema de nærmeste årene.

Eksemplet viser PS-selskapenes sårbarhet. De kan ikke uten videre sette opp prisen på hovedproduktet; radio- og TV-programmer til allmennheten, i en vanskelig økonomisk situasjon. DR må fortsatt overholde PS-forpliktelsene, slik de framgår av public service-kontrakten mellom Kulturministeriet og DR for perioden 2007-2010. Kontrakten ble inngått i januar 2007, og beskriver nokså detaljert hva DR skal gjøre for de ca. 3,3 milliarder DKK selskapet mottar årlig av lisensinntektene.

Lisensen er et privilegium de nordiske PS-selskapene har, av historiske årsaker. Lisensens størrelse reguleres av myndighetene. Inntektene gir sikkerhet, og innebærer en styrke i form av at det er mulig å drive langsiktig planlegging. Skulle PS-selskapene finansieres av ordinære – om enn øremerkete – skatter, ville inntektene være langt mindre forutsigbare. De ville kunne svinge med de politiske stemningene og konjunktorene i de nordiske parlamentene.

Reklamefinansiering av PS-selskaper er ikke utenkelig, for eksempel er Islands RÚV delvis finansiert av reklameinntekter. Selv om det skulle være politisk vilje til å slippe PS-selskapene til på reklamemarkedet i de øvrige nordiske land, ville markedet neppe være stort nok til å gi tilfredsstillende inntekter til både de eksisterende nasjonalt dekkende kommersielle radio- og TV-selskapene og PS-selskapene. Noen av de kommersielle TV- og radiokanalene defineres dessuten som PS-institusjoner. Det stilles særskilte krav til dem, som kan bli vanskeligere å oppfylle dersom konkurransen om reklameinntektene øker dramatisk. Heller ikke betal-TV kan anses som et godt nok alternativ til lisensfinansiering. Det vil uansett bryte med dagens prinsipper om gratis allmennkringkastingskanaler.

Innholdsproduksjonen er PS-selskapenes fremste styrke

Strekker lisensmidlene til for å skape kvalitetsprogrammer når regningene for bygging eller leie av ny infrastruktur, installering av nytt produksjonsutstyr og lønn til et stort antall ansatte er betalt?

Innholdsproduksjonen er PS-selskapenes fremste styrke. Når lederne for de nordiske PS-selskapene møtes, er det gjerne rollen som nasjonal identitetsbygger som framheves, som Kenneth Plummer (DR), Hans Tore Bjerkaas (NRK) og Eva Hamilton (SVT) gjorde under et innslag i de nordiske mediedagene i Bergen i mai 2007.

PS-selskapenes ideologi (formulert som noe for alle, alltid, av norske NRK) er både en styrke og en svakhet, som lisensfinansieringen er det. Den er en styrke fordi kvalitet kan prioriteres fremfor kvantitet, med eiernes velvilje i ryggen. Den er en svakhet fordi ønsket om å nå høye lytter- og seertall – nå fram til alle – kan friste PS-selskaper under press til å kopiere de kommersielle selskapenes suksess med svært lette og populære programmer – noe som gjør PS-selskapenes programprofil utydelig.

Fundamentet for PS-selskapenes virksomhet – og lisensfinansieringen av dem – er at de produserer innhold som skal nå hele befolkningen. Dette fundamentet vakler om lytterne og seerne forsvinner. Tre av fire medlemmer av Nordvisjonen (DR, YLE, NRK, SVT) mistet seerandeler i 2006, i forhold til året før. Bare YLE gikk litt fram. Det er ikke store utslag, men SVTs tilbakegang med 1,5 % i et år med store sportsbegivenheter ligner en tendens, mener Nordvisjonens Aktuelt.

PS-selskapene ønsker å vinne de yngste aldersgruppene som lyttere og seere, og dette medfører at de satser på nye plattformer, som internett og mobil-TV. PS-programmene må skille seg ut i mengden, og derfor brukes det mye krefter for å skape nytt innhold som er egnet for de nye plattformene.

”Det er for snævert kun at se på tv-delen. Vi må se på hele mediepaletten. Teknikken er bare et middel til at nå målet, og målet er at nå hele befolkningen, hvor de er, med det medie de foretrekker”, fastslår Lars Thunø, sjef for DRs analyseavdeling, overfor Nordvisjonens Aktuelt.

Den nordiske nabolands-TV-drømmen

Det er et utstrakt samarbeid mellom de nordiske PS-selskapene. De har lyktes godt med Nordvisjonssamarbeidet, som gir muligheter til samproduksjoner og til å sende programmer fra alle Nordvisjonsmedlemmene i de nasjonale PS-selskapenes kanaler. I gjennomsnitt sendes daglig 1,5 timer Nordvisjonsprogrammer i hvert av de samarbeidende landene. Nordisk Film & TV Fond er en annen viktig faktor for samproduksjoner på nordisk basis.

Den nordiske nabolands-TV-drømmen dreier seg om at nordboerne skal kunne motta de nordiske nabolandenes PS-kanaler, direkte. Den lever fortsatt. 1980-tallet var preget av forsøk på å samles om en fellesnordisk TV-satellitt, som kanskje kunne ha virkeliggjort drømmen om nabolands-TV-dekning. På 1990-tallet arbeidet de nordiske PS-selskapene med å få i stand felles tekniske løsninger for de digitale bakkebaserte radio- og TV-nettene, men det lyktes ikke å nå fram. Det ville krevd en samordning av utbyggingen i alle land, noe som ikke skjedde.

Når bakkenettene for TV nå snart er digitalisert i alle nordiske land – med ulike teknologiløsninger – fungerer ikke overspilleeffekten over de nordiske landegrensene på samme måte som da alle sendingene var analoge. For eksempel brukes MPEG4-teknologi i det nye norske digitale bakkenettet for TV. I Sverige brukes annen teknologi: MPEG2.

Ikke bare er det valgt ulike tekniske løsninger i de nordiske landene, men organiseringen av den kostbare riksdekkende infrastrukturen for bakkebasert digital-TV er også ulik fra land til land. Dermed minskes mulighetene for samordning av nabolands-TV-sendinger i bakkenettene.

Da digitaliseringen av Finland og Sveriges bakkenett for TV ble planlagt på 1990-tallet, ble utbygging i regi av statlig eide selskaper sett på som en naturlig løsning. Nå stenger både Finland og Sverige straks de analoge nettene. I Danmark og Norge, som kom senere i gang med planlegging av det digitale bakkenettet for TV enn Finland og Sverige, er det åpnet for utbygging i privat regi, med konsesjon, og nedlegging av de analoge TV-bakkenettene i løpet av 2009.

Nabolandskanalene kan (til en viss grad) kjøpes som en del av pakker fra satellitt-TV- og kabel-TV-distributørene, men dette er ikke tilfredsstillende for dem som fortsatt venter på at de nordiske PS-kanalene skal kunne tas inn overalt i Norden, uten spesielle ekstrakostnader.

Varför syns inte nordisk TV i Nordbornas TV-apparater? Det spørsmålet er tittelen på rapporten Ole Norrback skrev for Nordisk Ministerråd i 2004. Bakgrunnen for rapporten var mange års debatt i blant annet Nordisk Råd om behovet og mulighetene for at nordboerne skal kunne se hverandres PS-TV-kanaler.

Norrbacks rapport munner ut i en rekke forslag. Kanskje kan den nordiske nabolands-TV-drømmen realiseres i en bredbånds- og internett-basert framtid, forutsatt at viktige opphavsrettslige spørsmål løses?

Terje Flisen
Redaktør

Medienotiser

Nordisk mediepolitikk

Samordnet nordisk satsing på fri programvare [Nordisk mediepolitikk]

En nordisk programvarebank for fri programvare og samarbeidsnettverk for nordiske programutviklere. Det er kjernen i et samnordisk prosjekt ledet av IKT-Norge. Prosjektet er delfinansiert av Nordic Innovations Centre, melder det norske Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

Deltakere i samarbeidet er Centre for Open Source Solutions i Finland (COSS), Foreningen for Open Source Leverandører i Danmark (OSL), Svenske Kommuner og Landsting og Islandsk Næringsliv.

Kilde: Fornyings- og administrasjonsdepartementet (11. juni 2007)

Rekordresultat for Nordvisjonssamarbeidet [Nordisk mediepolitikk]

2006 var det beste året noensinne for Nordvisjonssamarbeidet. Samarbeidet omfattet 2.821 sendte timer, 83 flere enn i 2005.

I gjennomsnitt, per dag, sendte hvert av de samarbeidende TV-selskapene mer enn 1 time og 30 minutter med Nordvisjons-programmer. Også samproduksjonene økte i 2006, med 73 timer eller 5,7 %. Hent årsrapport.

Nylig besluttet styret i Nordvisjonen å revidere retningslinjene for Nordvisjonsfondet i løpet av høsten 2007, ”for å kommunisere disse klarere og for å sikre at de er i tråd med målsetningene i Nordvisjonssamarbeidet”, som det heter i en melding.

Under samme styremøte ble det delt ut 144.600 euro i research- og utviklingsstøtte, og 40 millioner DKK i produksjonsstøtte, fordelt på 35 prosjekter.

Kilde: Nordvisjonen (9. juni 2007)

Mediekommentarer i Analys Norden [Nordisk mediepolitikk]

Analys Nordens maiutgave 2007 dreier seg om kommentarer til aktuelle trender og utviklingstrekk i mediesektoren.

”Dramatisk opbrud i medieverdenen” er tittelen på Thomas Larsens bidrag, der han konstaterer at forandringens vinder blåser. Utenlandske investorer, gratisaviser, DRs økonomi og journalistisk troverdighet er noen av ingrediensene.

”Digitaliseringen förargar”, skriver Markku Heikkilä, og peker på at de analoge TV-sendingene i Finlands marknett opphører 31. august. Mange seere har ikke anskaffet seg

utstyr for å ta imot de digitale sendingene, og debatten går om hvor fornuftig det er å fase ut det analoge nettet nå.

I valgkampen før Altingsvalget i Island i mai var mediespørsmål fraværende, framhever Ólafur Stephensen. ”Sommeren 2004 stod alting på den anden ende pga. en ny lov om privat ejendomsret til massemedier, og der var nær blevet regeringskrise i landet, da Ólafur Ragnar Grímsson benyttede sig af en støvet paragraf i forfatningen om præsidentens vetoret. Regeringen trak loven tilbage og nedsatte en ny tværpolitisk kommission, som udarbejdede et forslag til en udvandet medielovgivning. Denne lov har faktisk ikke siden set dagens lys.”

Norske Aslak Bondes bidrag har tittelen ”Mediepolitikk i blinde”. Politikerne subsidierer avisene med milliarder av kroner og vil styrke public service, mens TV- og aviskonsum går ned, og nordmenn bruker internett som aldri før.

”Alla slåss om ungdomen” mener Margit Silberstein. ”De yngre tittar allt mindre på TV och färsk statistik visar att annonseringen på Internet har minskat med fyrtyo procent jämfört med förra året. Webb-TV expanderar mest inom mediebranschen och medieanalytikerna talar om ett paradigmskifte”.

Kilde: Analys Norden - mai 2007

Utviklingsstøtte fra Nordisk Computerspilprogram til sju prosjekter [Nordisk mediepolitikk]

Nordisk Computerspilprogram deler ut støtte to ganger i året, og vårrunden ble avsluttet med en seremoni under konferansen Nordic Game 2007 i Malmö 15. mai.

Sju prosjekter, tre norske, to svenske og to danske, fikk støttebeløp varierende fra 250.000 til 300.000 DKK. Det var kommet søknader for mer enn 23 millioner DKK. Det er avsatt fem millioner DKK i 2007, melder Nordisk Computerspilprogram.

Neste søknadsrunde løper fra 1. september til 15. oktober 2007. Nordisk Computerspilprogram ble innledet i 2006, og avsluttes i 2011-2012.

Kilde: Nordisk Computerspilprogram (15. mai 2007)

De nordiske land på IT-toppen [Nordisk mediepolitikk]

De fem nordiske landene befinner seg blant de ti fremste land i verden når det gjelder å satse på ny teknologi for å skape økonomisk vekst, ifølge World Economic Forums liste.

Danmark har skjøvet USA vekk fra topplasseringen, skriver nyhetsbrevet Norden i Dag. I de nordiske land settes søkelyset på utdanning, innovasjon og utvikling, peker Irene Mia fra Global Competitiveness Network på.

Her er listen, med forrige års plassering i parentes:

1. (3) Danmark
2. (8) Sverige

3. (2) Singapore
4. (5) Finland
5. (9) Sveits
6. (12) Holland
7. (1) USA
8. (4) Island
9. (10) Storbritannia
10. (13) Norge

Kilde: Nyhetsbrevet Norden i Dag - Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd (10. april 2007)

Trykte medier

Nyhedsavisen med stort underskudd i 2006

[Trykte medier] [Danmark]

Den islandske gratisavisen Nyhedsavisen, som startet distribusjonen til danske avislesere høsten 2006, tapte 113 millioner DKK i 2006, ifølge Nyhedsbrevet Dansk Presse. Resultatet for 2006 var som ventet, ifølge eierselskapet.

Tallene er hentet fra regnskapet til utgiverselskapet 365 Media Scandinavia A/S, som viser at det totale tapet for selskapet var 127 millioner DKK. Dermed var egenkapitalen tapt, og ny kapital måtte skaffes av eierne. Også i 2007 regner selskapet med at driften vil gå med underskudd.

”Nyhedsavisen udleveres i 500.000 eksemplarer, hvoraf de 400.000 bliver distribueret til husstande. Trods det har Nyhedsavisen stadig kun 291.000 læsere, ifølge den seneste opgørelse fra TNS Gallup LæserBarometer fra april”, skriver nyhetsbrevet.

Kilde: Nyhedsbrevet Dansk Presse nr. 23-2007 (8. juni 2007)

Bokutvalg skal holde øye med fri prissetting

[Trykte medier] [Danmark]

Hvordan påvirker frie priser bokmarkedet? Det skal bokutvalget, nedsatt av Kulturministeriet, holde øye med. Utvalget er et resultat av en avtale mellom alle partiene på Folketinget i 2006, om friere prisdannelse på bokmarkedet. Blant annet innebærer avtalen at forlagene kan fastsette priser på hver tiende nyutgivelse.

I tillegg til å analysere utviklingen av bokmarkedet skal utvalget utrede hvordan bokmarkedsstatistikken kan forbedres. En rapport til kulturministeren skal foreligge senest 1. oktober 2008, og rapporten blir drøftet av avtalepartene i folketingsåret 2008/2009, ifølge pressemeldingen.

Kilde: Kulturministeriet (5. juni 2007)

Forandringer i pressestøtten i 2008 **[Trykte medier] [Finland]**

Det finske pressestøttesystemet fornyes i 2008, som et resultat av regjeringsforhandlingene. Støtten gis i hovedsak til partipressen, etter en fordelingsnøkkel som innebærer 90.000 euro per år for hver riksdagsrepresentant.

Den selektive pressestøtten (til utvalgte aviser, tilskudd til distribusjon og andre kostnader) blir 500.000 euro per år. Et nytt kriterium for fordelingen er at det skal tas hensyn til det nasjonale minoritetsspråket.

I 2008 økes pressestøtten med 4.236.000 euro i forhold til 2007, der det er avsatt 14.264.000 euro totalt, hvorav partipressen har fått ca. 8 millioner euro.

Kilde: Kommunikationsministeriet (7. juni 2007)

Gratisavisenes økonomiske storhetstid over? **[Trykte medier] [Sverige]**

Konkurransen vokser, og det gjør også kostnadene, skriver Veckans Affärer, og mener at utgivelse av gratisavis ikke lenger gir en garanti for gode økonomiske resultater.

Årsaken er Metros vansker det siste året. Riktignok lot det til at lønnsomheten var stabilisert ved siste årsskifte, men tapstallene for første kvartal er oppsiktsvekkende.

”Gratistidningskoncernen Metro redovisar en förlust före skatt på 12,4 miljoner dollar för årets första kvartal, vilket kan jämföras med 4,9 miljoner dollar samma period förra året. Sverige pekas ut som en av problemmarknaderna”, skriver Veckans Affärer.

Veckans Affärer mener at hovedårsaken til tapstallene er at lokale mediehus kopierer Metros gratiskonsept, og at de gode tidene for Metro definitivt er over.

Kilde: Veckans Affärer (24. april og 15. juni 2007)

Pressestøtten diskuteres med EU-kommisjonen **[Trykte medier] [Sverige]**

Kulturdepartementet har åpenbart lagt ned et omfattende arbeid for å dempe de mulige effektene av pressestøtten som ikke stemmer med EF-traktaten (EG-fördraget), skriver Medievärlden.

Ifølge Medievärlden foreslår departementet en støtte som dekker maksimalt 75 % av de reelle kostnadene, støtten kan bare brukes til arbeid med publisering og det skal gjøres rede for bruken av midlene. Midlene skal forbli i utgiverselskapet og ikke kunne føres videre til et konsern eller eiere og pressestøtten gjelder inntil 40.000 eksemplarer av opplaget.

”Samtidig kommer förslaget - om det genomförs - knappast att påverka verkligheten på stödtidningarna i någon större omfattning”, skriver Medievärlden.

Forslaget ble presentert for EU-kommisjonens generaldirektorat for konkurransespørsmål i et møte på tjenestemannsnivå 19. juni. Generaldirektoratet reagerte på den svenske pressestøtten da Sverige notifikerte om forandringer i støtten forrige sommer.

Kilde: Medievärlden (13. juni 2007)

Audiovisuelle medier

Tilfredshet med politisk avtale om utbygging av markbasert digital-TV-nett [Audiovisuelle medier] [Danmark]

Partiene bak medieavtalen 2007-2010 er blitt enige om hvordan utbyggingen av det danske markbaserte digitale TV-nettet skal skje. Avtalen omfatter et nett drevet på forretningsmessige prinsipper av en "gatekeeper", et nett som kommer i tillegg til de digitale sendingene som i dag drives av DR og TV2/Danmark.

"Gatekeeper" skal få rådighet over fire kanalknipper (mux) med plass til om lag 25 kanaler, og forpliktelse til blant annet å drive minst en nabolandskanal. I tillegg kommer et kanalknippe for public service-formål, som ikke skal drives av "gatekeeper" og som kommer som et supplement til det kanalknippet DR og TV2 allerede har i drift, ifølge Kulturministeriet.

Nå sendes planen til høring og en "gatekeeper" skal være funnet ved kommende årsskifte. Det analoge markbaserte TV-nettet legges ned ultimo oktober 2009.

I en kommentar fra DR heter det at selskapet er tilfreds med balansen mellom public service-hensyn og kommersielle kanaler. Særlig viktig er det at alle DR-kanalene skal kunne mottas gratis også i framtiden. Da det kom en rapport i april i år fra et embetsmannsutvalg (Hermansen-udvalget) om den danske digital-TV-utbyggingen, var DR kritisk innstilt, fordi det lot til at også public service-kanalknippet skulle være en del av den kommersielle "gatekeepers" domene.

Kilde: Kulturministeriet og DR (11. juni 2007)

DR sparer – men vil leve opp til public service-forpliktelsene [Audiovisuelle medier] [Danmark]

DRs styre har bestemt at det skal frigjøres 287,5 millioner DKK årlig i en periode på fire år, for å dekke inn overskridelsene ved byggingen av DR Byen. 100 millioner spares inn på områdene administrasjon og støttefunksjoner, 187,5 millioner kroner rammer programskapende sektorer.

DRs styreleder, Mogens Munk-Rasmussen, sier at DR "vil og skal leve opp til public service-kontrakten og fastholde positionen som Danmarks viktigste kultur- og medieinstitution samt skape verdi for alle i Danmark."

Mellom 275 og 300 medarbeidere må enten sies opp eller selv si opp, noe som har ført til spontane nedleggelse av arbeidet i enkelte programavdelinger. Sport- og underholdningssektorene rammes hardest. For eksempel vil VM i fotball og OL ikke bli sendt

på TV. Planlagte lørdagsunderholdningsprogrammer blir skrinlagt og det blir mindre vekst i dramaproduksjonen enn tidligere annonsert.

I april meldte Kulturministeriet at det vil hjelpe DR, blant annet gjennom fornyelse av gunstige statlige lån (ca. 8 millioner DKK), og at DR får disponere merinntektene for lisensen i 2006, anslått til ca. 50 millioner DKK. Tillatelse til en allmenn lisensforhøyelse er det imidlertid ikke aktuelt å gi DR nå.

Kilde: DR og Kulturministeriet (24. april 2007)

Kabel-TV-selskapene kan sende analogt til februar 2008 **[Audiovisuelle medier] [Finland]**

Natt til 1. september 2007 legges de analoge bakkenettene for TV ned. Fram til utgangen av februar 2008 kan kabel-TV-selskapene konvertere de digitale signalene, har kommunikationsminister Suvi Lindén bestemt i samråd med TV-selskapene.

I april i år ble det enighet mellom TV-selskapene og ministeriet om en overgangstid dersom under 85 % av kabel-TV-husholdningene hadde anskaffet digitaladapter i august 2007. Nå ble beslutningen tatt tidligere enn planlagt, ettersom det er allerede i juni var klart at dekningen ville ligge under grensen.

Kilde: Kommunikationsministeriet (20. juni 2007)

Toppår for islandske filmer på hjemmemarkedet **[Audiovisuelle medier] [Island]**

Mýrin, regissert av Baltasar Kormákur, trakk flere til de islandske kinosalene enn noen av de utenlandske storfilmene i 2006; 81.580 billetter ble solgt, mot den neste på ti-på-topp-listen; Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest (65.406 billetter).

Markedsandelen for de nasjonale filmene ble 8,5 % (2,7 % i 2005). Totalt ble det solgt 1,5 millioner kinobilletter i Island i 2006, 128.595 av dem dreide seg om nasjonalt produserte filmer.

Kilde: SMAIS (Samtök Myndrétthafa á Íslandi)/ nordicfilmnews.net - Nordisk Film & TV Fond (11. april 2007)

"Veiviseren for det norske filmløftet" vedtatt **[Audiovisuelle medier] [Norge]**

Stortinget har vedtatt regjeringens forslag til ny filmsatsing. Norsk filmfond, Norsk filminstitutt og Norsk filmutvikling blir slått sammen til én ny institusjon, som håndterer hele prosessen, fra idé og manus til produksjon og distribusjon. I tillegg styrkes regionale filmsentre og regionale filmfond.

Produksjon av gjennomsnittlig minst 25 langfilmer i året, fem av dem skal være dokumentarer og fem skal være barne- og ungdomsfilmer og en markedsandel på 25 % for den norske filmen; tre millioner solgte billetter; er noen av de viktige målene for filmpolitikken.

Å styrke norsk filmkultur ved blant annet å sikre et bredt filmtilbud i fjernsyn, biblioteker og digitale kinoer i hele landet og å satse på barn og unge som filmpublikum og filmskapere, både i skole og fritid, er også av stor betydning.

Kilde: Kultur- og kirkedepartementet (13. juni 2007)

Ingen nabolandskanaler i RiksTVs kanalpakke [Audiovisuelle medier] [Norge]

RiksTVs kanalpakke for det digitale bakkenettet for TV, som åpnes i fylkene Oslo og Akershus, Østfold og Rogaland i høst, er presentert. Norges televisjon as (eid av NRK, TV 2 og Telenor) har konsesjonen for nettet, mens søsterselskapet RiksTV administrerer kanaltibudene.

”NRKs fire tv-kanaler (NRK1, NRK2, NRK3 og NRK Super) og 13 radiokanaler blir fritt tilgjengelig i nettet. RiksTV tilbyr i tillegg en grunnpakke – Rikspakken - med alle de andre viktige norske kanalene og noen av de mest populære utenlandske: TV 2, TVNorge, TV3, TV 2 Zebra, Discovery Channel, Disney Channel, The Voice TV, SportN, TV 2 Filmkanalen, TV 2 Nyhetskanalen, Viasat4 og TVNorge2. Kanalene National Geographic Channel, Animal Planet, Lokal-TV og Åpen kanal er også med i pakken, men blir tilgjengelig senere,” heter det i en melding fra RiksTV.

Det er kommet en rekke reaksjoner etter RiksTVs kanalpakkepresentasjon, blant annet på at nabolandenes kanaler ikke er med i tilbudet. Medietilsynet har sendt brev til RiksTV AS og Norges televisjon as (NTV), hvor det bes om nærmere begrunnelse for valget av kanalene som er med i pakketilbudet.

Det digitale bakkenettet for TV skal dekke 95 prosent av befolkningen når de siste delene av det analoge bakke-TV-nettet legges ned ved utgangen av 2009.

Kilde: RiksTV og Medietilsynet (12. og 22. juni 2007)

Gjennomgang av NRKs allmennkringkastingsforpliktelser [Audiovisuelle medier] [Norge]

Regjeringen har lagt fram en stortingsmelding om allmennkringkasting i en digital framtid.

NRKs allmennkringkastingsforpliktelser skal gjennomgås. NRK må ta i bruk de nye medieplattformene og utvikle nye tjenester som appellerer til alle grupper i befolkningen. Dagens vedtekter for NRK reflekterer ikke i tilstrekkelig grad den teknologiske og markedsmessige utviklingen, men er først og fremst konsentrert om NRKs tradisjonelle programvirksomhet, skriver Kultur- og kirkedepartementet i en pressemelding.

Departementet har også sendt forslag til en allmennkringkastingsplakat på høring.

”NRK bør ikke være alene om å tilby allmennkringkasting. Det er viktig for mediemangfoldet at også de kommersielle kringkasterne har bredde og mangfold i sitt programtilbud”, sier statsråd Trond Giske.

Kilde: Kultur- og kirkedepartementet (11. mai 2007)

Vilkårene for kommersiell radio utredes **[Audiovisuelle medier] [Sverige]**

Chefsrådsman Martin Holmgren har fått i oppdrag av regjeringen å utrede vilkårene for kommersiell radio og foreslå et samlet regelverk for virksomheten. Oppdraget skal være avsluttet senest 30. september 2008.

”För att öka konkurrensen och mångfalden på radiomarknaden är det önskvärt att möjliggöra även nationella kommersiella radiosändningar. Utredaren ges därför i uppdrag att bedöma om det finns förutsättningar att införa ett eller flera tillstånd att sända nationell kommersiell radio”, heter det i en melding fra Kulturdepartementet.

Kilde: Kulturdepartementet (14. juni 2007)

Nytt regelverk for sendetillatelse i digitalt bakke-TV-nett **[Audiovisuelle medier] [Sverige]**

Regjeringen foreslår at Radio- og TV-verket fra 1. februar 2008 skal få beslutningsmyndighet når det gjelder sendetillatelse i det digitale bakke-TV-nettet – bortsett fra public service-sendingene. Ett programkort skal gjelde for alle krypterte kanaler og programselskapene skal selv kunne velge hvem som kan selge abonnement på betal-TV-tjenester.

Radio- og TV-verket skal ved beslutninger om sendetillatelse ta i betraktning om mangfoldet styrkes og i hvilken grad det dreier seg om kompletterende tjenester. I tillegg må programselskapene være villige til å samarbeide for å finne fram til egnede tekniske løsninger. De nåværende sendetillatelsene vil regjeringen forlenge til 1. april 2008.

Kilde: Kulturdepartementet (8. juni 2007)

Utredning av public service-virksomheten **[Audiovisuelle medier] [Sverige]**

Rose-Marie Frebran har fått i oppdrag av regjeringen å utrede vilkårene for public service-virksomheten (radio og TV i allmänhetens tjänst) og analysere om det er behov for forandringer før neste avtaleperiode som begynner 1. januar 2010. Utredningen skal foreligge senest 31. mai 2008.

”Under de senaste åren har omgivningen i vilken radio och TV i allmänhetens tjänst verkar ändrats drastiskt. Självklart innebär detta att förutsättningarna förändras. Den breda översynen gör det möjligt att se över hur verksamheten på bästa sätt kan utvecklas i det nya mediasamhället. Detta är utredarens viktigaste uppgift”, sier kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth.

Kilde: Kulturdepartementet (31. mai 2007)

Informasjonssamfunnet

Informasjonssamfunnet skal inkludere alle [Informasjonssamfunnet] [Norge]

Regjeringen har bevilget fem millioner kroner til utvikling av indikatorer og standarder for universell utforming av blant annet automatiserte løsninger og elektroniske tjenester.

Mange eldre og funksjonshemmede har i dag problemer med å benytte seg av automatiserte løsninger og elektroniske tjenester fordi det ikke stilles klare krav om universell utforming.

”I dag finnes det svært få konkrete retningslinjer, standarder og indikatorer på området, og slik kan det ikke fortsette”, sier fornyingsminister Heidi Grande Røys.

Arbeidet er en oppfølging av Stortingsmelding nr.17 (2006-07) Eit informasjonssamfunn for alle og regjeringens Soria Moria-erklæring.

Kilde: Fornyings- og administrasjonsdepartementet (15. mai 2007)

IT-råd oppnevnt av regjeringen [Informasjonssamfunnet] [Sverige]

En arbeidsgruppe – IT-rådet – bestående av 18 medlemmer, ledet av statsråd Åsa Torstensson, er oppnevnt av regjeringen.

Rådet skal være et forum for diskusjon – på strategisk nivå – mellom regjeringen og representanter for ulike samfunnsområder, går det fram av en melding fra Näringsdepartementet.

Kilde: Näringsdepartementet (20. juni 2007)

Ytringsfrihet og opphavsrett

DRs arkivperler skal kunne ses på dr.dk [Ytringsfrihet og opphavsrett] [Danmark]

Fra 1. januar 2008 kan DRs arkivperler ses på alle DRs kanaler og plattformer. DR og en rekke rettighetsorganisasjoner – representert ved COPY-DAN – har kommet til enighet om en avtale som gir mange nye muligheter. Avtalen er den første i sitt slag i verden, melder DR.

Både representanter for DR og rettighetsorganisasjonene er svært tilfredse med avtalen, som gjelder alle programmer helt eller delvis finansiert av DR, sendt før 1. januar 2007. Musikkprogrammer og opplesning av bøker i sin helhet er eneste unntak.

Kilde: DR (29. mai 2007)

Ønsker samlende medieansvarslov [Ytringsfrihet og opphavsrett] [Norge]

I en felles høringsuttalelse til Kultur- og kirkedepartementet om lovfesting av redaksjonell uavhengighet skriver Mediebedriftenes Landsforening (MBL) og Norsk Redaktørforening (NR) at ”dette forslaget bør være første ledd i arbeidet med å få på plass en bredere medieansvarslov.

En slik lov bør samle reglene for det medierettslige ansvaret, noe som vil gi langt bedre systematikk, oversikt og forutsigbarhet enn dagens noe fragmenterte lovsystem. Dagens lovsystem er i tillegg temmelig utdatert hva gjelder forholdet til ny teknologi, og har også har andre åpenbare mangler.”

Kilde: Medieportalen – Mediebedriftenes landsforening (19. april 2007)

Allmennheten vil innskrenke trykkefriheten [Ytringsfrihet og opphavsrett] [Sverige]

40 % av de spurte i en undersøkelse utført av SOM Göteborgs universitet, kan tenke seg at trykkefriheten innskrenkes, viser en rapport fra SNS Demokratiråd. Bare 1 % motsetter seg alle innskrenkninger.

Rådet mener at mediernes selvregulering ikke er tilstrekkelig i lengden, skriver Medievärlden. ”Bland det som pekas ut som otillfredsstillande är att en statlig myndighet kontrollerar etik och journalistik i tv och radio och att de pressetiska reglerna kom till i en annan tid. Svåröverskådligt och otillräckligt, är Demokratirådets omdöme.

Även medborgaren/mediekonsumenten har förändrats, från passiv prenumerant till aktiv deltagare i det offentliga rummet, vilket gör att gränsen mellan medier och medborgare allt mer suddas ut”.

Kilde: Medievärlden (30. mai 2007)

Medieeierskap

Nytt stort forlagshus [Medieeierskap] [Danmark]

Lindhardt & Ringhof er navnet på det nye forlagshuset, eid av Egmont, som oppsto da Danmarks nest største forlag, Aschehoug, kjøpte det tredje største, Bonnier Forlagene.

”Købet af Bonnier Forlagene ligger i forlængelse af Aschehous vækststrategi gennem de seneste fire år, hvor forlaget gennem en lang række opkøb og fusioner har bevæget sig op til en position som Danmarks næststørste forlag”, melder Egmont.

Kilde: Egmont (11. juni 2007)

Fusjon skaper forlaget Cappelen Damm AS **[Medieeierskap] [Norge]**

Cappelen og Damm fusjonerte og dannet en ny stor enhet i norsk forlagsverden. Det nye forlaget eies i fellesskap av Bonnier og Egmont, med en halvpart hver. Forlagene skal være samlokaliserte i løpet av 2009.

Bokhandelkjeden Tanum, som Damm kjøpte sommeren 2006, vil inngå i fusjonen som heleid datterselskap, melder Egmont.

Kilde: Egmont (11. juni 2007)

Dominerende Schibsted-posisjon i Media Norge, mener Medietilsynet **[Medieeierskap] [Norge]**

Schibsted får en for sterk stilling i det norske avismarkedet om det planlagte mediekonsernet Media Norge blir etablert, mener Medietilsynet. Det var konklusjonen i et høringsnotat 24. april 2007, og 13 hørings svar ga ingen nye momenter som Medietilsynet har kunnet legge vekt på.

6. juni sendte Medietilsynet ut et varsel om at tilsynet vil gripe inn mot sammenslåingen av Aftenposten, Bergens Tidende, Fædrelandsvennen og Stavanger Aftenblad til Media Norge.

21. juni meldte Medietilsynet at det etter drøfting med partene ikke var grunnlag for å finne fram til minnelige løsninger etter eierskapsloven. Derfor arbeider Medietilsynet videre med saken og regner med å behandle saken ferdig innen utgangen av juni 2007.

Kilde: Medietilsynet (6. og 21. juni 2007)

Medieundersøkelser

Norsk mediebarometer 2006 **[Medieundersøkelser] [Norge]**

Til tross for at 60 % av befolkningen brukte internett en gjennomsnittsdag i 2006, 5 prosentpoeng høyere enn i 2005, og at stadig flere får bredbåndstilknytning, kan det ikke påvises en klar nedgang i bruken av TV, radio eller aviser.

Dette er hovedkonklusjonen i Statistisk sentralbyrås Norsk mediebarometer 2006. Økningen i internett-bruk gjelder særlig aldersgruppen 16-44 år. Avislesningen har sunket de siste årene, men ikke fra 2005 til 2006. TV-titting og radiolytting viste en ubetydelig nedgang fra 2005 til 2006.

Andelen som leser trykte aviser en gjennomsnittsdag har sunket de siste åra. Fra 2005 til 2006 var det derimot ingen nedgang, verken i andelen som leser avis i løpet dagen, eller hvor lang tid som brukes til avislesing. Boklesning viser en økende tendens, fra en andel på 17 % en gjennomsnittsdag i 1997, til 24 % i 2006.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (29. mars 2007)

Nordicoms Mediebarometer 2006 **[Medieundersøkelser] [Sverige]**

Økt tilgang til bredbånd i de svenske husholdningene påvirker mediebruken – både når det gjelder bruksmønster og tidsbruk. Det er et av resultatene som kan utledes av Mediebarometeren 2006, Nordicoms årlige studie av svenskenes mediebruk, som startet i 1979. Nordicom har hatt ansvaret for undersøkelsen siden 1994.

I 2003 hadde knapt 30 % tilgang til bredbånd, i 2006 hadde dette økt til drøyt 60 %. I samme tidsrom har andelen internett-brukere nesten blitt fordoblet, fra 33 % til 62 % en vanlig dag. Forskjeller mellom ulike gruppers tilgang til bredbånd har en tendens til å forsterke både sosiale ulikheter og forskjeller mellom menn og kvinner når det gjelder internett-bruk.

Bruttotiden som svenskene egner til mediene har vært relativt stabil de siste årene, men nå ser man en økning og tidsbruken har passert seks timer daglig. Internett-bruken har stått for økningen i mediebruk det siste året.

Andelen av TV-tittere har økt med mellom fem og ti prosentenheter siden begynnelsen av 1990-tallet, mens andelen som leser morgenaviser og bøker er på samme nivå som tidligere, og radioens andel er på vei nedover.

Kilde: Nordicom-Sverige (23. mai 2007)

Publikasjoner

Danmarks IT-lederposisjon skal holdes **[Publikasjoner] [Danmark]**

Telereguleringen i Danmark er temaet for rapporten Strategisk eftersyn af telereguleringen, som er presentert for Folketinget av Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

World Economic Forum pekte i mars 2007 på Danmark som verdens ledende IT-nasjon, men det er fortsatt utfordringer for dansk IT-politikk.

Rapporten Strategisk eftersyn af telereguleringen

Kilde: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (20. juni 2007)

Utvecklingsprogram för bibliotek 2006–2010 **[Publikasjoner] [Finland]**

Bruken av bibliotekene og utlånsstatistikken er fremdeles betydelig høyere i Finland enn i resten av Norden, selv om utlånene er færre og bibliotekenes samlinger totalt sett er blitt mindre de siste årene.

I en rapport, Utvecklingsprogram för bibliotek 2006–2010, pekes det på hvordan bibliotekene kan forbli en vesentlig faktor i samfunnsutviklingen i Finland.

Kilde: Undervisningsministeriets publikationer 2007:5

Handlingsprogram for mediekunnskap [Publikasjoner] [Finland]

”Ett förslag till åtgärdsprogram i syfte att utveckla mediekunskaper och mediekunnande som en del av medborgar- och informationssamhället samt dess främjande” er tittelen på en rapport der en arbeidsgruppe både definerer hva mediekunnskap er og peker på hva som kan og må gjøres.

Kilde: Undervisningsministeriets publikationer 2007:29

Allmennkringkastingsrapporten for 2006 [Publikasjoner] [Norge]

Medietilsynet har lagt fram den årlige vurderingen av hvordan allmennkringkasterne NRK, TV2, P4 og Kanal 24 har ivaretatt programforpliktelsene.

Rapporten viser at allmennkringkasterne innfrir sine forpliktelser i varierende grad. De kommersielle allmennkringkasterne varsles om sanksjoner.

Kilde: Medietilsynet (11. juni 2007)

Bedre samordning av offentlig IT-standardisering [Publikasjoner] [Sverige]

Betenkningen "Den osynliga infrastrukturen - om förbättrad samordning av offentlig IT-standardisering" (SOU 2007:47) er lagt fram av IT-standardiseringsutredningen.

”Utredningen föreslår att myndigheter skall använda öppna standarder för att undvika att bli alltför beroende av företagsspecifika standarder och att myndigheter i större utsträckning skall anlita SIS, ett av de erkända svenska standardiseringsorganen, vid utveckling av nya standarder.”

Kilde: Näringsdepartementet (20. juni 2007)

Årsrapporten Svenskt TV-utbud 2006 [Publikasjoner] [Sverige]

Programtilbudet i svenske TV-kanaler 2006 er undersøkt av professor Kent Asp, institutionen for journalistik og masskommunikation vid Göteborgs universitet, etter oppdrag fra Granskningsnämnden för radio och TV.

Rapporten omfatter programprofiler, tilbudsmangfold, likheter og forskjeller og utvikling av programtilbud over tid.

Kilde: Granskningsnämnden för radio och TV (25. april 2007)